

5. VERYOVKA: офіційний сайт. URL: <https://veryovka.com/history/> (дата звернення: 10.11.2022)

Кретов К.О.,

студент IV курсу кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Сологуб В.Д., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ЕЙТОР ВІЛЛА-ЛОБОС: ЕТНОМИСТЕЦЬКИЙ ПОГЛЯД НА РОЗВИТОК АКАДЕМІЧНОГО ГІТАРНОГО ВИКОНАВСТВА ТА ФОРМУВАННЯ НОВИХ СТИЛЬОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА ПРИКЛАДІ ЦИКЛУ «5 ПРЕЛЮДІЙ ПРИСВЯЧЕНИХ АНДРЕСА СЕГОВІА»

Нині, в умовах чергового етапу зміцнення та відродження нашої культури, насамперед музичної, актуальним стає питання вивчення етномистецьких надбань народів інших країн. Як приклад, у цій доповіді буде представлений один із найкращих композиторів 20 століття, справжній збагачувач музичної індустрії рідної країни Ейтор Вілла-Лобос. В результаті прослуховування музичного матеріалу, думка про необхідність проведення подібної роботи на місцях була остаточною. На прикладі поєднання академічної музики з народною етнокультурною спадщиною виводить кінцевий продукт на новий рівень.

Однак на сьогодні дуже мало робіт висвітлює діяльність Ейтора Вілли-Лобоса, як творця і композитора, у творчості якого знайшли поєднання різні стилі.

Методика проведення дослідження полягає у стимулюванні розвитку музичної культури в умовах етномистецьких пошуків та на основі прикладу подібної творчості Бразилії ХХ ст. безсумнівно, геніальним композитором. Таким чином, були зроблені наступні кроки до поставленої мети: аналіз наукової літератури з проблеми дослідження, роль бразильської народної музики у творчості Вілли-Лобоса.

Ейтор Вілла-Лобос — бразильський композитор, диригент, віолончеліст і, що найважливіше для нас, класичний гітарист. Вілла-Лобос - найвідоміший композитор Латинської Америки.

Музика Вілла-Лобоса (1887-1959) демонструє поєднання традиційної академічної та європейської рідної бразильської музики. Він познайомився з

класичною музикою в ранньому віці, під час музичних вечорів, які проводив його батько.

Музична освіта композитора спочатку проходила в рамках стандартного формального навчання гармонії та гри на інструментах. Саме зацікавлення народною музикою спонукало його присвятити роки вивченню музичних особливостей місцевої культури, які він часто включав у концертні твори.

Чергування класичної та народної музики тривало як у його виконанні, так і в композиціях. Він грав на віолончелі в оркестрі в Ріо та писав гітарні імпровізації на основі народної музики у своїх експедиціях. Замість того, щоб обрати той чи інший стиль, він створив у 1916 році дві симфонічні сюїти, які поєднували етнографічні елементи з класичною музикою. Через кілька років були створені твори (*Amazonas* і *Uirapurú*), в яких використовувалися не тільки елементи народної музики, а й елементи, нав'язані природою тропічного лісу Амазонки.

До 1923 року його творчість привернула достатню державну підтримку, що він отримав урядовий грант на вивчення музики в Парижі. Перебуваючи у Франції, він познайомився з такими світилками, як Аарон Копланд і Пабло Пікассо, його концерти у французькій столиці були добре прийняті і справили сильне враження. Андрес Сеговія познайомився з Вілья-Лобосом у 1920-х роках і доручив йому написати твори для гітари, на що Ейтор своєчасно відповів серією з дванадцяти етюдів (*Douze Études*). Кожен етюд був натхненний музикою бразильських *chorges* (мандрівних вуличних музикантів) і має велику розважальну та дидактичну цінність.

П'ять прелюдій, які були написані влітку 1940 року, є останніми творами Ейтора Вілла-Лобоса для гітари, ці прелюдії були написані за дуже короткий проміжок часу. За винятком незначних деталей, вони залишаються в репертуарі незмінними навіть протягом усіх цих років. Згідно з рукописами композитора, Прелюдія № 3 була написана в серпні 1940 року, тоді як Прелюдія № 5 датована вереснем 1940 року.

П'ять Прелюдій знаменують повернення композитора до гітари після більш ніж десятиліття композиторської паузи у написанні гітарних творів.

Точна причина, чому були написані ці прелюдії, наразі невідома, але цілком можливо, що ця причина може бути пов'язана з зустрічами з гітаристом Андресом Сеговією наприкінці 1930-х років. За роки свого перебування в Уругваї Сеговія здійснив кілька поїздок до Бразилії, де він зміг зустрітися з Вілла-Лобос і ще більше зміцнити їхні стосунки.

Неможливо визначити, чи Вілла-Лобос, сам як досвідчений гітарист, написав 5 прелюдій спеціально для Сеговії, але те що Сеговія додав їх до свого концертного репертуару, безумовно, певним чином вплинула на їх створення.

На відміну від 12 етюдів, які були задумані як єдине ціле, П'ять прелюдій являють собою неоднорідну збірку окремих п'єс, кожна з яких представляє оригінальний стилістичний підхід.

Таким чином, можна проаналізувати різні підходи до написання цих робіт:

Вшанування творчості Й.С. Бах у справжньому бразильській бах'яні (Прелюдія № 3);

Романтична лірика Фридерика Шопена (Прелюдія № 1 і друга частина Прелюдії № 5);

Традиційна музика Бразилії, така як міська (Прелюдія № 5), племінна (Прелюдія № 4), натхненна ритмами капоейри, стародавнього військового танцю африканського походження (Прелюдія № 2: Частина друга). який імітує берімбау, ангольський гарбузовий інструмент (на якому грають ударами палиці по одній металевій струні).

П'ять прелюдій також значно відрізняються за структурою: три з них (1, 2 і 4) мають форму АВА, одна (№ 3) — АВВА, а остання (№ 5) — АВСА.

У висновку хотілося б відзначити переваги використання отриманої інформації на практиці. Найбільш корисний у практичному сенсі, цей матеріал може бути використаний у навчанні студентів вищих навчальних закладів, пов'язаних із композицією, які, у свою чергу, зможуть надихнутися такими великими композиторами та, спираючись на їхній підхід, створювати твори для наступних поколінь, тобто для учнів, наприклад, музичних шкіл і навіть більш високих рівнів навчання.

Список використаних джерел:

1. Guimarães L. Villa-Lobos visto da plateia e na intimidade [Електронний ресурс] / Luiz Guimarães // Rio de Janeiro. – 1972.
2. How Brazilian Folk Music Influenced Classical Composer Heitor Villa-Lobos [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.cmuse.org/how-brazilian-folk-music-influenced-classical-composer-heitor-villa-lobos/>.
3. Negwer M. Villa-Lobos: Der Aufbruch der brasilianischen Musik / Manuel Negwer. – Mainz, 2008.
4. Бажан М. Бразиліана Віла Лобоса / Микола Бажан. – Київ, 1984.